

Утвърдил
Директор
LOZENA GEORGIEV
A PETROVA
LOZENА GEORGIEVA
PETROVA
Digitally signed by
LOZENA GEORGIEVA
PETROVA
Л. Петрова
Заповед №13/15.09.2026г.

ПРОГРАМА

за превенция на ранно напускане , отпадане, обхващане и
задържане на деца
от задължителна предучилищна възраст
в ДГ № 116 «Мусала»
За учебна 2026 / 2027 г.

2026г.
Гр.София

Настоящата програма и мерките са създадени на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и на Механизъм за съвместна работа по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100 от 8 .06. 2018г.

Водещи стратегически документи при изготвяне на програмата са:

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхвата и задържането в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, ранното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Отпадането от образователната система на ниво детска градина води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Програмата за превенция на отпадането на деца се базира на основни принципи на включващото образование:

- ✓ Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- ✓ Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- ✓ В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- ✓ Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в детската градина. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователно-възпитателния процес.

Причините за отпадане на деца от образователната система могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- ✓ Икономически причини;
- ✓ Социални причини;
- ✓ Образователни причини;
- ✓ Етнокултурни причини;
- ✓ Институционални причини;
- ✓ Причини, свързани със здравния статус;

Отпадането на деца от групите за задължително обучение в детската градина е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни, като: недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието от страна на родителите; занижена родителска ангажираност за осигуряване присъствието на децата; липсата на ефективни санкции за родителите; проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от детска градина; миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.

Цели на програмата

- Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от детската градина мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.
- Повишаване качеството на образователно-възпитателния процес и личностната подкрепа на всяко дете.

Очаквани резултати:

- осигурена подходяща образователна среда и подкрепа за развитието на всяко дете, включително на деца от уязвими етнически общности и на деца със специални образователни потребности;
- привличане на семействата за активно участие в приобщаващия процес.
- задържане на ниско ниво на отсъствия на деца от детската градина чрез редовното посещаване.

В ДГ № 116 „Мусала” на този етап няма деца застрашени от отпадане. Това се дължи на последователната политика на детската градина, подчинена на принципите за непрекъсната обратна връзка с родители, учители и институции. Политиките и мерките, които ДГ № 116 „Мусала” предприема за превенция причините за отпадане, са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на детската градина и нуждите от подкрепа на всяко дете. Акцентира се върху силните страни на детето което подпомага личностното му развитие.

Мерки за превенция на преждевременно напускане на детска градина

1. Възможно е нежелание на родителите детето да посещава детска градина, поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца; по-ниска самооценка, невъзможност за водене и прибиране на детето.

➤ Работа с родителите в посока мотивация за приобщаване на децата от рискови групи - от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и работа с попечителите на деца /най-често баба и дядо/ от семейства, заминали в чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина.

- Регулярни контакти с попечителите на деца, при необходимост - търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху

4. цялостното развитие на детето. Изразява се в непознаване на потребностите на детето, липса на интерес към постиженията на детето, както и подготовката на детето за ролята му на ученик;

- Мотивиране на родителите и приобщаване на тези деца чрез посещаване целодневната форма на организация в детската градина; търсене на непрекъснати разширени срещи и мотивиране и приобщаването им чрез включването им в проект „Учител за един ден“

5. Чести конфликти между родители - домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

- Търси се контакт с родителите и се обяснява какво наблюдава учителя в поведението на детето. Насочват се за консултация с психолог. При необходимост се сезира отдел „Закрила на детето“.

Други по-важни мерки и дейности свързани с превенцията от отпадане:

- Управление на информацията за преждевременно напусналите подготвителна група: изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има деца от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/ -обобщаване всеки месец на информацията за отсъствията на децата и за изясняване причините за отсъствията.

- Координиране действията на учителите на подготвителните групи с тези на ръководство на ДГ №116 „Мусала“ – осъществяване на контрол за редовно и точно вписване отсъствията на децата в задължителната документация,

- Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му в педагогически консултант; провеждане на вътрешна квалификация за начините за разрешаване на конфликти. Обмяна на добри практики;

- Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане“, отдел за закрила на детето и др.

- Осигуряване на позитивна образователна среда –психологически климат, атмосфера на взаимоотношения, управление

- Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие - създаване на условия за включване на детето в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти; Насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;

- Участие на родителите в дейности в полза на детската градина с цел сплотяване на общността и показване на положителен модел за поведение на децата - Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на ПГ

- Превръщането на детската градина в приятно и желано място за децата чрез използване на иновативни педагогически методи и форми за взаимодействие - поставяне на детето в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на придобитите знания и умения;

➤ Развитие на занимания по интереси. Заниманията по интереси имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на децата от живота в детската градина. Те осмислят свободното време на децата чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително деца в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие. Тези занимания повишават мотивацията за участие в образователния процес и допринасят за развиване на знания, умения и компетентности.

➤ Гражданско образование и работа с родителската общност.

**Програмата е актуализирана и приета на педагогически съвет на ДГ № 116 „Мусала“ с
Протокол № 01/15.09.2026 г.**